

THEMA: REMONSTRANT EN DOOPSGEZIND

Dik Mook na 40 jaar jeugdwerk

Jongeren hebben ruimte nodig

Door Dirk Visser

De Kelder – 3

Van Remonstrant naar Doopsgezind – 4

Vrijheid en verdraagzaamheid – 5

Column / In Memoriam – 6

Uit de kerkenraad – 7

Prikbord – 8

Collectebestemmingen – 9

Lied van de maand – 10

Agenda – 11

Kerkdiensten – 12

Remkelder
en Singelkelder

AMSTERDAM – Als jeugdwerker van de Amsterdamse doopsgezinden en remonstranten gaat Dik Mook uit van wat jongeren bezighoudt en willen. Daarvoor hebben jongeren ruimte nodig, zelfs een eigen ruimte. Dat was in de jaren '80 de Singelkelder. De jongeren kregen een eigen sleutel; ze werden de sleuteldragers van het jeugdwerk. Het ging (en gaat) om vertrouwen. Je kon ultieme vrijheid creëren door jongeren een sleutel te geven. Daarmee leerden zij ook om verantwoordelijkheid te dragen.

Dik Mook, die op 19 juni in een nul tot honderddienst in de remonstrantse kerk Vrijburg afscheid neemt, spreekt vol enthousiasme over zijn (bijna) veertig jaar als jeugdwerker. Hij was al enige jaren vrijwilliger bij het doopsgezinde jeugdwerk

toen hij per 1 februari 1977 werd benoemd tot jongerenwerker, eerst bij de doopsgezinden, daarna bij doopsgezinden en remonstranten en ten slotte alleen bij de remonstranten.

“Tijdens mijn opleiding tot onderwijzer werd ik gegrepen door de pedagogiek van de Fransman Célestin Freinet. Voor hem waren de ervaringen van kinderen het uitgangspunt voor het onderwijs. Reeds als student vroeg ik me af hoe je kinderen kon motiveren.

Als jeugdwerker werkte ik volgens hetzelfde principe. Het Voorhuys, de kamer waarin sinds kort de boeken van ds. Nico ter Linden staan, was aanvankelijk de jongerenruimte. Op vrijdagavond was er soos, op dinsdag of woensdag waren we creatief aan de gang. En verder drie of

vier weekenden per jaar in Schoorl of in het remonstrantse conferentiecentrum de Hoorneboeg. Toen al werkten we in het jeugdwerk samen met de remonstranten.

We ontdekten dat de kelder onder Singel 450 beschikbaar was voor jongerenwerk. Ik had goed contact met de toenmalige koster, meneer De Graaf. (Zijn vrouw, in die dagen bekend als mevrouw De Graaf, kennen we nu als Corrie de Graaf.) In de weekenden knapten we de kelder op. De opening werd verricht door ds. H. Bremer, die het lint doorknipte dat de volwassenen (buiten) en de jongeren (in de kelder) nog gescheiden hield. Voor mij was het een prachtig symbool voor de ontmoeting tussen jong en oud in de Doopsgezinde Gemeente. Dat was in 1978.

Lees verder op pagina 2

Er ontstond een flinke discussie over de sleutelhouders. Daarvoor hadden we geen toestemming gevraagd. Het autonome gevoel van jeugdwerk kreeg met dit sleutelprincipe gestalte. Soms kregen we de vraag: Zijn er wel eens problemen? Mijn antwoord was dan: 'Gelukkig wel. Je leert alleen van problemen.' Er was ook weerstand: 'Kan dit wel?' Eigen jongeren namen vriendjes mee uit een soort zendingsbesef om die ander duidelijk te maken wat geloven kan zijn. Dat is niet je aanpassen aan wat de kerk wil, maar ruimte zoeken om te leven en te geloven.

Een belangrijk vrijzinnig principe is om iets met elkaar te doen en ook elkaar aanspreken op wat er fout gaat. Doopsgezinden noemen dat vermanen. Toen een van de bezoekers met een gestolen autoradio op de proppen kwam, nam een andere jongere hem de radio af en smeed op de betonnen vloer aan barrels. 'Dat doe je niet weer.' De jongeren waren voor elkaar verantwoordelijk.

Ik moest ook wel eens het boetekleed aantrekken als het helemaal mis was gegaan. Maar de ruimte die we vroegen, kregen we. Daar ben ik nog steeds dankbaar voor. De manier van ons jeugdwerk was een voorbeeld hoe we als vrijzinnigen in de wereld staan. Dat werd nog versterkt in de samenwerking van doopsgezinden en remonstranten.

Opening Singelkelder in 1978, links, met bril, ds. Bremer

In de samenwerking tussen remonstranten en doopsgezinden zochten we naar evenwicht. Daarom startten we naast de jongerenkelder op 't Singel en de soos in het Voorhuys een toneelspeelplek op zolder van de remonstrantse kerk en vanaf 1988 gebeurde het ook daar in de kelder, ook weer door jongeren zelf opgeknapt. Toen de Singelkelder dicht moest wegens de brandvoorschriften verplaatsten we het sleutelhouderprincipe naar de kelder van de remonstrantse kerk. In 2000 besloten doopsgezinden en remonstranten wat betreft het jeugdwerk weer gescheiden op te trekken. Op het Singel was toen Joke van der Heide de jeugd- en jongerenwerker."

Dik Mook vat zijn denkbeelden nog eens samen. "Het principe van vrijheid is nodig om als gemeenschap een christelijke gemeenschap te worden. Je geeft elkaar de ruimte. Vrijheid heeft te maken met verantwoordelijkheid. Daarvan is vertrouwen de basis. Als die er is, kun je elkaar vrijheid geven en ook een beroep doen op iemands verantwoordelijkheid.

Vanaf begin jaren '80 maakten we reizen naar de DDR, waar de remonstranten een partnergemeente hadden. Dat waren waanzinnige reizen. We hadden ook contact met jongeren uit Zambia, die hier kwamen en met ons mee naar de DDR gingen. Daar voelden zij zich beter thuis dan in het Westen. In de DDR mocht niet zoveel; het leven

Texel 1977

Dik Mook

"De manier van ons jeugdwerk was een voorbeeld hoe we als vrijzinnigen in de wereld staan."

daar was overzichtelijker. Dat herkenden ze. En hier was alles te veel. Na de val van het communisme gingen we verder Oost-Europa in: Oekraïne, Roemenië, Moskou, Moldavië, Wit-Rusland, maar ook Cuba.

Als we de belevingswereld van jongeren serieus nemen, dan moeten we ze meer meegeven dan de beperkte wereld van Amsterdam. Dan moet je ergens naartoe. Je creëert een ander perspectief door nieuwe beelden en thema's.

Zo worden jongeren zich min of meer bewust hoe de wereld in elkaar zit. Het gevaar van de kerk of van een kerkelijke gemeente is dat de mensen in het eigen kleine wereldje blijven hangen, terwijl ze denken dat dat de wereld is. Vooral jongeren hebben de neiging zich in te kapselen om zich veilig te voelen. Het is belangrijk dat te doorbreken. Tijdens onze eetavonden bespreken we zulke zaken. Daarbij komen ook bijbelse verhalen op tafel als illustratie van wat mensen als wij al duizenden jaren bezig houdt. Al doende ontstaat zo ook een gemeenschap. Geloven is doen, maar wel met elkaar."

De Kelder

Door Liesjet van Dokkum

Een ietwat onzeker staarde ik naar de trap die voor me lag, geen idee wat mij te wachten stond daar in die kelder. Want met het afscheid van de kinderkerk (en de flesjes chocolademelk die we stiekem bietsten bij de kosten) nog vers in het geheugen, wist ik alleen dat er zich in die kelder een nieuwe jongerengroep zou vormen: de rooie koeien, een samenwerkingsverband tussen het jeugdwerk van de Remonstranten en de Doopsgezinden.

U snapt dat mij dat niet echt houvast bood. Maar, De Rooie Koeien en De Kelder bleken een warm bad waar ik en de andere jongeren de kans kregen om te ontdekken wie we zijn en waar we voor staan. Onder begeleiding van Dik Mook, Joke van der Heide en Margriet Dijkmans van Gunst werden we uitgedaagd onze grenzen te verleggen, ons te verplaatsen in anderen en altijd verder te kijken dan de eerste indruk – of dit nou om plaatsen, gewoontes, gedachtes of mensen ging.

Elke reis had een thema, een avond was niet compleet zonder een goede discussie en natuurlijk veel gelach. De

avonden rond het kampvuur in Jisp, de fietstochten naar het andere uiteinde van het land door weer en wind, het filosoferen met de kinderen van de kinderkerk op zondagochtend, de uitwisselingen met partner gemeentes in Duitsland, het samen koken op vrijdagavond, het vertrouwen dat we kregen als sleutelhouders, en natuurlijk de zomerreizen naar Oost-Europa met niets meer dan een rugzak, een tent en 2 euro per dag op zak. Het heeft mijn ogen geopend, mijn geest gevormd en mijn hart vervuld. Ik had het voor geen goud willen missen. Dank jullie wel.

In het midden Liesjet (zonder bril), rechts Dik Mook

Door Mieke Krebber

In de jaren tachtig verscheen in idA een inlegvel voor de jeugd onder de titel *Touwtrekken*. Dik Mook was adviseur van de redactie.

Het nummer van april 1989 was gewijd aan sex.

Dik Mook schrijft onder de kop *Relaties tussen Mensen*: "Als we het over sex hebben denken we aan een prettige beleving van onszelf die veroorzaakt wordt door het contact met of de gedachte aan iemand anders." En verderop over vriendschap "een relatie is alleen een goede vriendschap als je rekening houdt met elkaar."

Dan volgen er ingezonden stukken: *Over relaties*, waarin gevraagd wordt om reacties op homofiele relaties, van een lezeres over *Vrijen*, een *Interview met jongen van 16*: "...Het zou wel allemaal meer open gegooid moeten worden, vooral bij de ouderen zoals mijn ouders... Al ben je vijftientig en je bent nog nooit met een meisje naar bed geweest, als je het wel doet ben je nog geen kerel" en een *Interview met een vrouw van 25*: "...Je wordt tegenwoordig overspoeld met wat progressief zou zijn ...". Zeer openhartige interviews. Leuk om na meer dan 25 jaar te lezen en vast te stellen dat we er niet veel opener op geworden zijn. Tevens gegevens over de Rutger-stichting, de N.V.S.H. en het COC.

Ernst Gülcher: van Remonstrants naar Doopsgezind

Door Sjoukje Halbertsma

Er wordt wel beweerd dat er niet zoveel verschil is tussen Remonstranten en Doopsgezinden. Ik ging te rade bij broeder Ernst Gülcher, Remonstrants gedoopt en in 2009 belijdenis gedaan bij de Doopsgezinden op het Singel. Ernst is de laatste dopeling geweest in de Rode Hoed, toen dit nog een Remonstrantse kerk (oude Rem) was.

Is het een bewuste keuze geweest om Doopsgezind te worden en dus ook belijdenis te doen? Jazeker, op een gegeven moment wel. De weg ernaar toe is toeval. Als kind ging ik naar het "verteluur", zeg maar kinderkerk in de nieuwe Rem, nu Vrijburg genoemd. In mijn middelbare schooltijd naar catechisatie o.l.v. ds. Van Hille. Ik ben daar goede herinneringen aan. Maar toen mij op mijn achttiende werd gevraagd om belijdenis te doen, deed ik dat niet. Het waren de jaren '70, het was er de tijd niet naar en ik stond er toen heel anders in om belijdenis te doen dan een aantal jaren geleden.

Toen onze kinderen klein waren en de vraag was, wat wil je ze meegeven, kwam onder andere de kerk in beeld. Bij de Remonstranten vonden we niet wat we zochten voor hen. De Doopsgezinden kende ik al. Ook vroeger trokken de Doopsgezinden en de Remonstranten soms samen op. Heb op de site gekeken, Henk Leegte gebeld en tussen de middag een broodje met hem op het Singel gegeten. Met als gevolg dat mijn kinderen hier naar de kinderkerk zijn gegaan. Zelf ben ik de Bijbelkring bij Henk gaan volgen. Ik ben mij thuis gaan voelen in de Singelkerk en met het Doopsgezinde gedachtegoed; het gaat niet om geloven alleen; er wordt ook een beroep op je eigen geloofsverantwoordelijkheid gedaan.

Echte verschillen tussen beiden gezindten, ik zou het zo niet één, twee, drie kunnen zeggen. De Doopsgezinden zijn meer met politiek bezig dan de Remonstranten, alleen er is niet één politiek standpunt naar buiten toe. Eigen meningen en ideeën worden gerespecteerd. Mijn vader heeft als

“De volwassendoop een mooie gedachte. Het is een ritueel dat je bij je volle bewustzijn doet, heel waardevol.”

Remonstrant ook zijn eigen belijdenis geschreven, dat is nu niet meer zo. Het schrijven van je eigen belijdenis is zo mooi. Het zelf onder woorden brengen wat je beweegt om bij de Gemeente te willen horen. Bij mijn keuze om Doopsgezind te worden sprak mij dit zeer aan. Ook is de volwassendoop een mooie gedachte. Het is een ritueel dat je bij je volle bewustzijn doet, heel waardevol.

De Doopsgezinden hebben geen Synode, de Gemeente is eigen baas. Met andere woorden, je bent niet alleen Doopsgezind maar ook echt Gemeente. Ook hier kan ik helemaal in mee gaan. Verder zie ik dat de Gemeente een doorsnee is van verschillende mensen, er is een grote verscheidenheid. Wat ze gemeen hebben, is dat zij op een bepaalde manier hun geloof belijden. Doopsgezind zijn is een persoonlijke keuze, het is een zoektocht. Hoe je in en met vertrouwen omgaat met de dingen in het leven.

Ik hoor nu weleens geluiden dat als het ledenaantal bij zowel Remonstranten als Doopsgezinden hier in Amsterdam drastisch daalt we dan maar verder moeten gaan als één Gemeente in de Singelkerk. Nou, dáár moet ik toch wel even goed over nadenken! Ben er niet zeker van of dat de beste oplossing is voor de toekomst.

De Remonstrantse Broederschap heeft haar wortels in de 16e eeuw. De kerk is ontstaan uit de Nederlandse Erasmiaanse reformatie. Remonstranten staan voor een innerlijk christendom, en waarden van liefde, vrijheid en verdraagzaamheid.

Remonstranten: vrijheid en verdraagzaamheid

Door Mieke Krebber

In januari 1610 formuleerden 44 predikanten bezwaren tegen de leer van hun Nederduits Gereformeerde Kerk. Deze bezwaren golden de leerstellingen in de Heidelbergse Catechismus en de Nederlandse Geloofsbelijdenis over met name de vrije wil van de mens en zijn of haar voorbeschikking tot heil of verdoemenis door God, de predestinatie. Onder hen was de hofpredikant Johannes Uytenbogaert. Deze opvattingen werden vastgelegd in een 'verweerschrift' of 'remonstrantie'. Dit verweerschrift is ook bekend als de Vijf artikelen van de remonstranten. Een belangrijk theoloog was Jacobus Arminius (1560-1609). Hij studeerde in Genève, was predikant in Amsterdam en van 1603 tot zijn dood in 1609 hoogleraar godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Leiden. De volgelingen van Arminius werden *Arminianen* genoemd, ook wel de *rekkelijken* of *remonstranten*.

Contraremonstrantie

De opponenten van de remonstranten, contrairemonstranten genoemd, vonden dat de mens geen invloed heeft op zijn of haar eeuwige bestemming. De remonstranten daarentegen stelden dat een strikte interpretatie van de leer van de predestinatie God tot auteur van de zonde zou maken. Een bekende contrairemonstrant was Franciscus Gomarus; de contrairemonstranten werden ook wel gomaristen of preciezen genoemd.

Synode van Dordrecht

In 1618 werd de Synode van Dordrecht gehouden. De Synode sprak zich uit voor de contrairemonstranten. Op 14 januari 1619 werden, tijdens de synode, 200 rekkelijke predikanten uit hun ambt gezet en verbannen. Zeker tachtig predi-

kanten gingen in ballingschap. In 1619 stichtte een groep van 38 remonstrantse predikanten in ballingschap, onder leiding van Uytenbogaert, in Antwerpen de Remonstrantse Broederschap: géén kerk, want de hoop was gericht op een terugkeer in de kerk.

Gedoogd – erkend

De gevluchte remonstranten keerden na het overlijden van Maurits van Oranje in 1625 geleidelijk terug naar de Republiek. Daar was de remonstrantse kerk officieel verboden, maar in de praktijk gedoogd. De remonstranten stichtten vele schuilkerken. De eerste was De Rode Hoed. In 1795 werd het kerkgenootschap officieel erkend. In de 18e en 19e eeuw trachtten zij verbindingen te leggen tussen godsdienst en de ontwikkelingen in wetenschap en moderne cultuur.

Remonstranten nu Dooop en Avondmaal

De doop in een remonstrantse gemeente, waardoor men deel wordt van de "Kerk van Christus", is erkend door de meeste andere kerkgenootschappen. Het Avondmaal is open. Men wordt lid door in te stemmen met de Beginselverklaring. De kandidaat wordt gestimuleerd zijn of haar eigen geloofsbelijdenis te formuleren. In 1986 waren de remonstranten het eerste kerkgenootschap waar de relatie van paren van hetzelfde geslacht kerkelijk ingezegend kon worden.

Geloofsbelijdenis

In 2004-2005 heeft de Remonstrantse Broederschap uitgebreid gediscussieerd over de opstelling van een landelijke geloofsbelijdenis. Driemaal in haar geschiedenis heeft de Broederschap

een landelijke geloofsbelijdenis geformuleerd. De eerste is opgesteld in 1621, een tweede in 1940 als een geloofsgetuigenis tegen de geestelijke pretenties van het nationaalsocialisme. In 2003 hebben de predikanten een voorstel geformuleerd voor een 'proeve van belijden'. Deze belijdenis is aanvaard op de Algemene Vergadering van Bestuur van de Remonstrantse Broederschap op 10 juni 2006. In de tekst wordt niet begonnen met God de Vader maar met de mens die beseft en aanvaardt 'dat het bestaan oneindig groter is dan wij kunnen bevatten'. Vervolgens wordt verwezen naar de inspiratie door de Heilige Geest; deze voert ons naar Jezus en Jezus verwijst naar God. Deze volgorde kenmerkt de remonstranten: geloof begint bij de mens. Belijdenissen worden in voorlopigheid opgesteld. Het zijn tijdelijke teksten voor verbetering vatbaar.

In 2010 telde de Remonstrantse Broederschap 44 gemeenten in Nederland en een in Duitsland. Het aantal leden en vrienden bedroeg in 2008 5.780, waarvan een derde 'vrienden'.

Publiciteitscampagne

In 2013 dreigde het ledental onder de 5.000 te zakken. Daarom besloot de Algemene Vergadering om het werven van vrienden centraal te stellen om de krimp tot stilstand te brengen. In 2014 startte de actie: Geloof begint bij jou. Er hingen o.m. posters op stations met de teksten als 'mijn god kijkt niet op me neer', 'mijn god doet niet aan dogma's'. Dankzij deze actie waren er in 2015 5.050 leden en vrienden.

Remonstrant én doopsgezind

Door Annemieke van der Veen

Ja, verschillen zijn er zeker tussen doopsgezinden en remonstranten. Net zoveel als tussen de ene doopsgezinde en de andere doopsgezinde, of tussen de ene remonstrant en de andere. En beide geschiedenissen verschillen ook, hoewel beide geloofsgemeenschappen al oude papieren hebben, ook als 'dissenter'. Beide zijn geboren en getogen in schuilkerken, en de 'Oude Rem' (nu de Rode Hoed) en de Singelkerk hebben ook wat van elkaar weg, vind ik. In de Singelkerk is er ook koffie vóór de dienst (een pre), in beide kerken zijn er altijd na de dienst koffie, thee én koekjes (dat doopsgezinden meer zoetekauwen zijn, is dus een sprookje).

Ik ben kerkelijk opgegroeid bij de remonstranten en daar heb ik, zo rond mijn dertigste, ook belijdenis gedaan. Daarna heb ik met veel plezier een jaar of vijf in de Singelkerk en op het Meerpad rondgelopen als jeugdwerker. Sindsdien noem ik me, als mensen er wat uitgebreider naar vragen, remonstrant en doopsgezind (en vrijzinnig protestant). Mochten de remonstranten ophouden te bestaan, dan meld ik me zeker aan bij de doopsgezinden. Waarom? Deels natuurlijk omdat ik me bij allebei thuis voel. Maar voor een deel ook omdat ik denk dat beide geloofsgemeenschappen sterke punten hebben, die elkaar aanvullen. Ik denk dat doopsgezinden gelijk hebben dat de doop van oorsprong bedoeld is voor volwassenen. Toen ik belijdenis deed, vond ik het jammer dat ik al gedoopt was – ik miste het ritueel bij de daad. Ik vind het aan de andere kant ook fijn dat kinderen voluit bij de kerk horen, ook al moeten ze daar later zélf voor kiezen om dat te continueren. Ik ben blij dat de remonstranten duidelijk open staan voor mensen van buitenaf, ook bij doop, huwelijk en avondmaal. De gemeenschap wordt gevormd door de mensen die er op dát moment zijn.

En zo kan ik in beide gemeenschappen 'wonen', kijkend met een kritisch oog, dat gevormd is door beide tradities.

Johannes Walrave Jongsma 19 april 1935 – 15 mei 2016

Op 15 mei, Pinksterzondag, is op 81-jarige leeftijd ons gemeentelid Br. Johán Jongsma overleden. Geboren uit een Doopsgezind geslacht op Ameland, werd hij op 14 november 1954 (hij was toen 19 jaar oud) in de Singelkerk door ds Den Herder gedoopt. Zijn dooptekst was uit de brief van Paulus aan de Galaten, hoofdstuk 6, vers 16.

Johán Jongsma ging graag vanuit Almere (in de negentiger jaren verhuisde het echtpaar Jongsma naar deze stad om dichterbij kinderen en kleinkinderen te kunnen wonen) naar de 'Doperdom-groep' ten huize van Greet Mus. Hij was stevig in de discussie aanwezig, altijd met zijn vrouw Anneke aan zijn zijde. Zij zo anders dan hij, zij elkaar zo aanvullend.

Zaterdag 21 mei vond in de aula van het crematorium Almere een afscheidsdienst plaats. Zijn vrouw Anneke, zijn kinderen Paul en Dieneke, en een van de zes kleinkinderen deden hem in woord en beeld op prachtige wijze recht.

Johán Jongsma hield van zeilen. Een kleindochter had zijn zeilboot op de kist geschilderd, de muziek van Rod Stewart ("I am sailing, I am sailing, home again, 'cross the sea, ... , oh Lord, to be near you, to be free.") weerklonk. Wij hebben hem met onze gedachten en gebeden vaarwel gezegd en gaven hem uit handen, in de handen van het geheim dat we 'God' noemen.

Ewoud Roos

Uit de kerkenraad

Kwartaalrapportage

De financiële rapportage van het eerste kwartaal is besproken. Vooral nog lopen de uitgaven synchroon met de begroting. In april is er een brief over de ledenbijdrage verzonden naar alle leden en vrienden. Het resultaat hiervan hopen we in het tweede kwartaal in de rapportage terug te zien.

Update vacature kosterij

We hebben een kandidaat gevonden voor de vacature bij de kosterij. Met ingang van 1 juni a.s. gaat Helma Verkleij aan de slag bij de kosterij. Haar belangrijkste taken zijn:

- Acquisitie verhuur
- Aansturing kosterij
- Optimaliseren verhuurproces
- Aanspreekpunt huurders commercieel vastgoed

Nieuwe en vertrekkende kerkenraadsleden

De kerkenraad heeft het verheugend bericht ontvangen dat er twee nieuwe kandidaten voor de kerkenraad zijn gevonden. Het betreft Thijs van Hoogstraten en Aliza Hoomans. Conform het huishoudelijk reglement (artikel 20) is het mogelijk om tegenkandidaten aan de kerkenraad op te geven gedurende twee weken na verschijning van dit nummer. Indien hier geen gebruik van wordt gemaakt beginnen Thijs en Aliza op 1 september 2016 als kerkenraadsleden.

Helaas moeten we erkennen dat zaken soms anders lopen dan je zou willen. Voor Bart Admiraal loopt zijn termijn af per ultimo 2016. Wegens persoonlijke omstandigheden stopt hij per 1 juni.

Mededelingen

Mennomaal

Dinsdag 14 juni, Singelkerk 18.00 uur; inloop vanaf 17.30 uur. Tussen hoofdgerecht en toetje: Ewoud Roos leest enkele gedichten. Per persoon € 5.-
Opgeven niet nodig; dieetwensen graag melden.

Zomernummer

In de zomermaanden verschijnt er slechts één nummer van *idA* omstreeks half juli.

Thema voor het zomernummer: **boeken**.

Welk boek vind je zo mooi dat je het iedereen aanraadt om het te lezen, b.v. in de zomervakantie. Graag titel en schrijver en een korte impressie van het boek in niet meer dan 250 woorden.

Gezamenlijke dienst met de EBGA

(Evangelische Broedergemeente), deze keer in de Singelkerk op **zondag 26 juni** om 10.30 uur. Komt allen!

Lied van de maand

We willen in *idA* iedere maand een lied opnemen: het lied van de maand. We hopen dat de lezers van *idA* een lied insturen met een toelichting waarom dit lied voor haar/hem bijzonder is. Als er teveel liederen worden ingezonden maakt de redactie een keuze.

Foto van de drie voorgangers in *idA* mei gemaakt door Yvonne Witte.

Zondagse Singelkerkbloemen

De bloemen, die tijdens de dienst in de Singelkerk staan, worden na de dienst gebracht bij leden die een moeilijke tijd door moeten maken, ziek zijn of iets te vieren hebben.

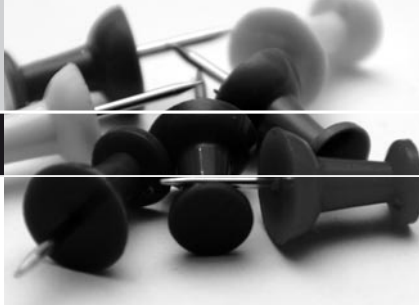
Wilt u de namen doorgeven aan: Martina Simons tel. (020) 6621934, of Ineke Bremer tel. (020) 6152622.

In het ziekenhuis opgenomen

Onze gemeente wil graag meelevend. Wilt u van uzelf, familie, leden of vrienden van de gemeente een opname aan ons laten weten?

Eén van onderstaande contactleden zal de opgave dan doorgeven aan de desbetreffende bezoeker.

Martina Simons (tevens organisatie) tel. (020) 6621934 of Ineke Bremer tel. (020) 6152622.

Prikbord

Muziek & Meerpad

Zondag 12 juni om 11.00 uur:

Concert: Roep de zomer!

Vivaldi, Bach, Brahms, Poulenc, Debussy, Villa-Lobos

Janneke Groesz: piccolo, fluit, altfluit

Felix Hildenbrand: cello, contrabas

Eva Bollen: piano

Allen welkom!

Bijbelkring en Bijbelaars

Op **woensdagmiddag 15 juni** vindt de laatste bijbelkring van het seizoen plaats.

Na de zomer zal Henk Leegte de Bijbelkring gaan leiden. Ewoud Roos neemt dan de leiding van de Bijbelaars van Henk over.

Zomerzondagen aan het Meerpad

Op 17 juli, 7 en 21 augustus.

Gewone dienst met kinderprogramma; de kinderen zijn meer buiten en minder in de kerk.

Opgeven is nodig, in tegenstelling tot alle andere zondagen.

Zomerherberg: start 9 juli

De zomerherberg komt er weer aan! In de weken van 9 tot 24 juli 2016 verandert het tuinhuisje bij de Doopsgezinde Meerpadkerk weer in een zomerherberg. Er komt een bed, een tafel met stoelen, gordijnen. De gasten komen alleen, blijven 24 uur en koken voor de volgende gast. Ze eten samen en de eerste gast vertrekt.

In het Boetje (een gebouwtje bij de kerk) is een wc en een keukentje.

In de tuin is een vuurkorf, hout, een schildersezal, een kachelkje, een lamp, een logboek, rust en eenzaamheid.

Ben je geïnteresseerd, stuur een mail en je krijgt meer informatie, o.a. hoe je moet opgeven: e.vandunne@vdga.nl

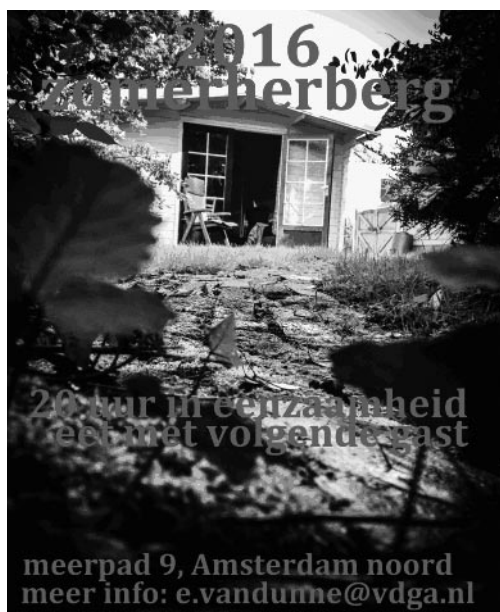
Pinksteren

De overdenking was klaar. Iets over de geest die niet op één emotie gericht is, zoals wanneer je de geest krijgt, als iets bezit van je neemt. Maar de Geest die met de volheid van het leven te maken heeft. Die zorgt dat we ons niet in één onderdeel van het leven verliezen. En iets over waarom de verjaardag van de kerk de moeite waard is om te vieren. Hoe goed het is om op deze manier bij elkaar te komen. En na de muziek en een lied en een gebed was daar toen de open tijd.

Vanaf de kansel had ik Bob, onze koster, door de voordeur binnen zien komen. Meestal haalt hij tijdens het gebed de kinderen, die komen dan voor de open tijd door de achterdeur binnen. Maar nu dus alleen Bob door de voordeur. In de voorhal, dus uit het zicht, slopen de kinderen de trap op naar het orgelbalkon. Daar verschansten ze zich achter de balustrade. Alleen ik zag af en toe een pluk haar. De gemeente, met de rug naar het orgel, zag niets. De kinderen waren doodstil, terwijl één van ons vertelde hoe ze ertoe was gekomen om zich over te laten schrijven naar Doopsgezind Amsterdam vanuit een kerk waar ze lang gelden kerkte, en nu officieel onze zuster was geworden. Een prachtig persoonlijk Pinksterverhaal. Toen ze klaar was kreeg ze bloemen. En we wilden wel klappen, maar dat paste niet goed. En opstaan en haar in de lucht gooien of omhelzen, daar waren we ook te verlegen voor.

Maar de kinderen losten het op, en deden dat waar we allemaal naar verlangden. Ze stonden op, en vanaf het balkon gooiden ze veelkleurige, zelf gevouwen duifjes. Ze waren met tien, en hadden denk ik dertig duifjes. Maar het leken er veel meer. Ook omdat de mensen beneden de duifjes oppakten en verder lieten vliegen. We zongen nog wat, en aten na afloop pinksterbollen. Meer Pinksteren kon het echt niet meer worden.

Essemie van Dunné

“24 uur in eenzaamheid en eten met de volgende gast.”

Collectebestemmingen in juni en juli

De collecte in de blauwzwarte zak is altijd voor de eigen gemeente.
De collecte in de rode zak is voor:

- **5 juni – Jongerencultuurfonds**

In Amsterdam leeft een op de vier kinderen in een gezin op de armoedegrens! Doel van het Jongerencultuurfonds is het scheppen van mogelijkheden voor deze kinderen om ook deel te nemen aan culturele activiteiten, zoals ballet, muziek, toneel. Het Jongerencultuurfonds doet dit door geld beschikbaar te stellen voor een lidmaatschap of bijdrage met een maximum van 400 euro per jaar. Kinderen hebben geen enkele invloed op de inkomenspositie van hun ouders, maar verdienen kansen om zich positief te ontwikkelen, ook op het gebied van de cultuur.

NL64INGB0005167707 St. Jongerencultuurfonds

- **12 juni – Paraguay t.b.v. Hospital Mennonita KM 81**

Dit Doopsgezinde ziekenhuis maakt deel uit van een comité van kerken (een vereniging van 31 Duitstalige Doopsgezinde kerken in Paraguay). Het ziekenhuis richt zich op de behandeling en verzorging van lepra- en tuberculosepatiënten en patiënten met HIV / AIDS. De verleende zorg is gedeeltelijk gratis. Andere patiënten worden aangemoedigd om, indien mogelijk, te betalen voor de zorg. Echter, in veel gevallen hebben patiënten behoefte aan donaties voor behandeling en zorg.

De doelstelling van het ziekenhuis is:

1. Dankbaarheid tonen aan God en het volk van Paraguay;
2. Een plaats zijn waar de naastenliefde zichtbaar wordt;
3. Een geweldige kans om het evangelie van Jezus Christus te verspreiden.

De totale begroting van het ziekenhuis bestaat uit bijdragen van kerken, ondersteuning voor speciale projecten van internationale organisaties en vele donaties.

Voor meer informatie www.km81.org

- **19 juni – Broederschapscollecte t.b.v. DG Broederschappen in Indonesië**

Er zijn drie Broederschappen in Indonesië; twee daarvan kunnen onze steun goed gebruiken, nl. Gereja Injili di Tanah Jawa (GITJ) (65.000 leden), ontstaan uit Nederlandse zending en de Gereja Kristen Muria Indonesia (GKMI) (16.302 leden), voornamelijk bestaande uit Indonesiërs van Chinese afkomst.

NL19ABNA0243493886 t.n.v. Alg. Doopsgezinde Sociëteit, Amsterdam, inzake Indonesië

- **26 juni – Paraguay t.b.v. Hospital Mennonita KM 81**
Zie 12 juni

- **3 juli – Broederschapscollecte t.b.v. Stichting Doopsgezinde Monumenten Friesland**

De Stichting Doopsgezinde Monumenten in Friesland draagt zorg voor het beheer en het onderhoud van twee monumenten die van grote betekenis zijn voor de wereldwijde Doopsgezinde Broederschap:

- het Menno Simons monument bij Witmarsum
  - het Meniste schuilkerkje bij Pingjum
- NL05FRBK0296477206 t.n.v. Stichting Doopsgezinde Monumenten in Friesland

- **10 juli – Broederschapscollecte t.b.v. Stuurgroep Duurzame ontwikkeling**

Aan ons allen is de opdrachtgegeven zorg te dragen voor mensen, dieren en aarde. We zijn immers verantwoordelijk voor de duurzaamheid van de Schepping in al haar facetten. Naast een persoonlijke verantwoordelijkheid kan deze zorg worden gedragen door en vanuit de plaatselijke gemeente en binnen de kerkgemeenschap wereldwijd. De Stuurgroep Duurzame Ontwikkeling (SDO) wil hieraan haar bijdrage leveren. SDO is een landelijke commissie van Nederlandse doopsgezinden. Leefmilieu en gerechtigheid in economische verhoudingen zijn de thema's van de stuurgroep.

NL19ABNA0243493886 t.n.v. Alg. Doopsgez. Sociëteit te Amsterdam inzake SDO

- **17 juli – Stichting Stuwkracht 10**

Stuwkracht 10, een doopsgezind initiatief, krijgt verzoeken om financiële hulp uit alle hoeken van de wereld en helpt onmiddellijk in plotseling ontstane noodsituaties, 'stil' en eenmalig. Tijdens het Doopsgezind Wereldcongres in Amsterdam (1967) werd een oproep gedaan om 10% van het inkomen te bestemmen voor het lenigen van de nood in de wereld. Bijna honderd doopsgezinden gaven gehoor aan deze oproep en zo ontstond de Stichting Stuwkracht 10.

NL30INGB0001211010 St. Stuwkracht 10, Oostzaan

Als u niet in de dienst aanwezig kon zijn en toch iets wilt bijdragen aan het project kunt u dat via het aangegeven bankrekeningnummer doen.

Het team

Essemie van Dunné
pastoraal werker in
Noord; tevens jeugd- en
opbouwwerk Noord
t 06 48 35 07 25
e.vandunne@vdga.nl

Joke van der Heide
jongerenwerk
t (020) 661 16 52
j.vanderheide@vdga.nl

Henk Leegte
predikant
t 06 45 62 62 70
h.leegte@vdga.nl

Ewoud Roos
predikant
t 06 48 88 35 97
e.roos@vgda.nl

Liliane van der Steur
jeugdwerker
t 06 21 39 75 44
l.vandersteur@vdga.nl

Lied van de maand

Keuze van Mieke Krebber

- PSALM 136
1. Looft den Heer, want Hij is goed,
looft Hem met een blij ge-moed,
want zijn gunst, al - om ver-spreid,
zal be-staan in eeu-wig-heid!
2. Looft den grooten God, wiens troon
hooger rijst dan die der goën,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
3. Looft der heeren Opperheer,
buigt u need'rig voor Hem neer,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
4. Looft Gods macht, die onbeperkt
gadelooze wond'ren werkt,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
5. Looft Gods wijsheid; door zijn woord
bracht Hij al de heem'len voort,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
6. D' aard' hief uit der waat'ren schoot
zich omhoog, toen 't God gebod,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
7. God schiep aan des hemels trons
grote lichten, rijk van glans,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!

138

8. Aan de zon schonk Gods gezag
d' opperheerschappij bij dag,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
9. Maan en sterren, min in pracht,
schonk Hij heerschappij bij nacht,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
10. Looft Hem, die Egypte's staat
sloeg in 't eerstgeboren zaad,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
11. Looft den Heer, wiens heerschappij
Israel voerd' uit slavernij,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
12. Looft den Heer, wiens sterke hand
Israel leidd' uit Faro's land,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
13. Looft Hem, die het roode meer
heeft verdeeld voor Mozes' heir,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
14. Die door dien verdeelden plas
Israël's Geleider was,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
15. Die vorst Faro's legermacht
in de Schelfzee t' onder bracht,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
16. Die zijn volk, als bij de hand,
leidde door woestijn en zand,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!

- Vervolg PSALM 136
17. Die tot we-ring van 't ge-weld
ko-nin-gen heeft neer-ge-veld,
want zijn gunst, al - om ver-spreid,
zal be-staan in eeu-wig-heid!
18. Die de vorsten, trotsch van moed,
heeft doen smoren in hun bloed,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
19. Looft Hem, die den Amoriet
van zijn grootschen zetel stiet,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
20. Looft Hem, wiens geduchte macht
Bazans koning t' onder bracht,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
21. Die hun land, dat d' oogen streeft,
Israel heeft toegedeeld,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
22. Looft Hem, nu die erfenis,
naar zijn woord bevestigd is,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!
23. Die in onzen lagen stand
ons genadig bood de hand,
want zijn gunst, alom verspreid,
zal bestaan in eeuwigheid!

340

Looft den Heer, want Hij is goed... Psalm 136

Als ik dit lied in gedachten zing, doe ik dat nog steeds in de oude berijming: *Looft den Heer, want Hij is goed,/ looft Hem met een blij gemoed,/want zijn gunst, alom verspreid,/zal bestaan in eeuwigheid!... die te vinden is in Psalmen en Gezangen voor den eeredienst der Nederlandsche Hervormde Kerk, 1938. Hier telt de psalm 26 coupletten, die alle eindigen met 'want zijn gunst, alom verspreid,/zal bestaan in eeuwigheid!'* In het Liedboek voor de Kerken (1973) is de psalm opnieuw vertaald door Schulte Nordholt en Wit en ingekort tot 13 coupletten. Alleen het eerste en laatste couplet eindigen met de vertrouwde regels: *want zijn gunst, alom verspreid, zal bestaan in eeuwigheid!* En ook is het 'blijde gemoed', dat mij juist zo aanspreekt, verdwenen en moest plaats maken voor 'trouw in alles wat hij doet'.

Ik kies voor deze psalm omdat de Heer loven voor mij belangrijker is dan Hem van alles vragen. Iets voor jezelf vragen is gauw egoïstisch en bidden voor de hele wereld vind ik problematisch omdat de wereld zo complex is en wat voor de een goed uitpakt voor de ander negatieve gevolgen kan hebben. Dus: (vs. 4) 'Looft Gods macht ... die wond'ren werkt ...' en (vs. 5) 'Looft Gods wijsheid ...'

Wie levert voor
het zomernummer
van idA een
lied in?

Juni en juli 2016

Kerkdiensten (zie achterkant)

• Za 4 juni	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30 uur
• Ma 6 juni	Zon'shofgroep/20+	Rijpenhof	20.30 uur
• Za 11 juni	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30 uur
• Zo 12 juni	Muziek & Meerpad	Meerpad	11.00 uur
• Zo 12 juni	Wake Schiphol	Schiphol	14.00 uur
• Di 14 juni	020 11 Tieners	Singelkerk	18.00 uur
• Di 14 juni	Mennomaal: Ewoud Roos: Gedichten	Singelkerk	18.00 uur
• Wo 15 juni	Bijbelkring o.l.v. Ewoud Roos	Singelkerk	14.30 uur
• Wo 15 juni	Vredesgroep	Singelkerk	20.00 uur
• Wo 15 juni	Zon'shofgroep	Zon'shofje	20.00 uur
• Do 16 juni	Open kring Menno Simons	Menno Simonshuis	14.30 uur
• Ma 20 juni	Gespreksgroep	Singelkerk	15.00 uur
• Wo 22 juni	Rondom groep	Singelkerk	19.30/20.15 uur
• Do 23 juni	Bijbelaars	Singelkerk	11.00 uur
• Za 25 juni	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30 uur
• Zo 10 juli	Wake Schiphol	Schiphol	14.00 uur
• Di 12 juli	Mennomaal	Meerpad (?)	18.00 uur
• Wo 13 juli	Vredesgroep	Singelkerk	20.00 uur
• Do 15 juli	Open kring Menno Simons	Menno Simonshuis	14.30 uur

Houd ook de website van de gemeente in de gaten: www@vdga.nl

Parijs

Te huur klein appartement voor 1 of 2 personen in centrum, omgeving Place de Clichy 9e. Alles aanwezig, ook wifi en tel. Kosten € 40,- p.p.p.nacht + € 30,- schoonmaakkosten. Inl. nolof@casema.nl of 06 285 335 08.

Kopij voor het volgende nummer vóór 1 juli 2016 sturen aan Mieke Krebber
Mail: m.krebber@chello.nl
Adres: Europaplein 89, 1078 GZ Amsterdam (telefoon 020-6731926).

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet op te nemen.

Secretariaat en administratie
Singel 452
1017 AW Amsterdam
t kerk (020) 623 45 88
t secretariaat (020) 624 65 73
t boekhouding (020) 627 70 72
fax (020) 624 44 40
gironummer
NL11INGB0000141442 (VDGA)
website www.vdga.nl

COLOFON

idA, in dit Amsterdam
Maandblad voor geloof
en gemeenteleven van de
Doopsgezinde Gemeente
Amsterdam.

Redactie
Essemie van Dunné
Sjoukje Halbertsma
Helene Nauta-van Gelder
Tobias ter Reehorst
Andrea Wieffering
Mieke Krebber (eindredacteur)
Interviews: Dirk Visser

*Vertegenwoordiger van de
kerkenraad:* Bart Admiraal

Ontwerp en realisatie
Ontwerpgroep Lâle, www.lale.nl
T (033) 462 46 93

Verzending idA via het secretariaat:
e-mail: secretaris@vdga.nl

KERKDIENSTEN

	Singelkerk Centrum 10.30 uur	Meerpad Noord 10.15 uur	Menno Simonshuis Buitenveldert 10.00 uur
29 mei	Ds E.C. Roos	Gespreksdienst verzorgd door Gjalt en Aukje Zondergeld	
5 juni	Ds E.C. Roos	E.M.L. van Dunné, <i>Kinderkerk en Tienertuin</i>	
12 juni	Ds H. Leegte, <i>Kom-in-de-kring en Kinderkerk</i>		Ds E.C. Roos
19 juni	Ds E.C. Roos	Ds H. Leegte, <i>Kinderkerk</i>	
26 juni	Ds H. Leegte Gezamenlijke dienst met de EBGA, <i>Kom-in-de-kring en Kinderkerk</i>		M.J. Klomp-Gerringa
3 juli	Ds H. Leegte m.m.v. de Chicago Master Singers	E.van Dunné, <i>Kinderkerk en Tienertuin</i>	
10 juli	Ds H. Leegte, <i>Kom-in-de-kring en Kinderkerk</i>		Ds R.M.M. Hoogewoud- Verschoor
17 juli	Ds J. van Woerden	Ds Y. van der Goot, voor <i>de kinderen: Zomerzondagen</i>	

“De zomerreizen naar Oost-Europa met niets meer dan een rugzak, een tent en 2 euro per dag op zak. Het heeft mijn ogen geopend, mijn geest gevormd en mijn hart vervuld.”

Liesjet van Dokkum